

Fiffig 1600-talspräst hyllad med egen dag

■ **PRÄSTGÅRDSPARK.** Säreget solur och kungahyllning i sten

ÖSTRA SALLERUP

Den är väl värd att höra, historien om 1600-talsprästen Jöns Henriksson, som numera hedras med en egen dag i den 50 000 kvadratmeter stora prästgårdsparken, en av få bevarade parker från århundradet i Europa.

På söndagen var det dags igen och besökarna vallfärdade.

Det var inte bara Jöns Henriksson som stod på programmet utan besökarna fick sig även en hel del militärhistoria från 1600- och 1700-talen till livs – och det var mycket svensk-dansk förbrödring då ett antal danska gäster förgyllde dagen också.

– Det är en väldigt trevlig dag, säger Agneta Anderberg Wennerholm som är aktiv i föreningen Jöns Henrikssons minne, och har varit med och utbildat de guider som var i full aktion under söndagen, och som även visar och berättar för besökarna under sommarsöndagar kl 14.

Jens Henrichsen växte upp i Hillerød, där han var son till slottsträdgårdsmästaren som skötte om parkerna runt Fredrikborgs slott mitt i staden.

Som ung präst kom han till Östra Sallerup och Långaröd i mitten av 1600-talet då den här delen av Sverige fortfarande var danskt.

Han bytte namn till den svenska varianten när svenskarna tog över och under sin livstid skapade han den stora parken.

Det var fattigt på den tiden.

– Prästen tog förvisso en tiondel av vad alla tjänade, men en tiondel av väldigt lite är inte mycket, berättar Agneta Anderberg Wennerholm och berättar att

Agneta Anderberg Wennerholm har varit med och utbildat guiderna som under Jöns Henrikssons familjedag på söndagen visade och berättade den fascinerade historien bakom 1600-talsparken i Östra Sallerup, som finns som modell bakom. FOTO: LENNART ANDERSSON

Jöns Henriksson skrev till kungen, Karl XI, och bad om mer mark.

Han fick till svar att han kunde få så mycket mark som hur stort han kunde skriva kungens namnteckning.

Istället för att låta sig nedslås av det beskedet mindes Jöns Henriksson tillbaka på sin barndom där på Fredrikborgs slott, och kom på den fiffiga idén att skriva kungens namn som en stenläggning i det som kom att bli den numera unika 1600-talsparken.

Bokstäverna är nio meter höga och bilda texten "CAROLVS XI MONARCHA SVECIAE" i en av parkens fyra avdelningar.

Stenläggningen är intakt – men den som vill läsa texten måste sitta i ett flygplan.

En annan avdelning visar en 90 meter hög stenlagd kompass. Den begåvade prästen var också ivrig astronom, så här något århundrade efter Tycho Brahe

– Kompassen slår på någon grad nu, men det är för att jordklotet ändrats. Då var den exakt, säger Agneta Anderberg Wennerholm.

Kompassstenarna pryddes, under dansktiden, med danska flaggor för att hylla danske kungen. Men plockades sedan bort när Skåne försvenskades. Prästen visste att anpassa sig när tiderna ändrades.

Besökarna guidades i parken och kunde även ta en titt på platsen där Jöns Henrikssons lusthus fanns mitt i en stor damm.

De kunde ana kanalerna från förr och vallgraven som fanns runt lusthuset – specialdesignad som fälla för att locka till sig de fetaste och största fiskarna som där enkelt kunde plockas upp.

Parken, 260 gånger 220 meter stor, har bevarats i princip intakt efter prästens död 1689, och ligger ett par hundra meter sydöst om Östra Sallerups kyrka.

Föreningen Jöns Hen-

Svensk-dansk förbrödring bakom kitteln, där man tillagade skåningarnas favoriträtt 1938: bränneshuda. Allt enligt en undersökning i Skånska Dagbladet från det året. Skånske carolinern Jesper Carlsson och danske Chris Hermanson, alias Juncker Rud i samspråk.

Villy Lorich med sonen Nikolaj Lorich bor i Lundby på Syd-själland, men har släktingar som härstammar från Östra Sallerup. De återvände klädda som danska 1600-talsdrabanter.

Lennart Andersson

lennart.andersson@skd.se 0704-14 25 88